

Sámi allaskuvla
Sámi University College

FÁGAPLÁNA

Matematihkka 1

30 oahppočuoggá

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7

1. FÁGA NAMMA

Matematihka 1, sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahppu 1-7

2. OPPALAŠ DIEĐUT FÁGA BIRRA

- OAHPPOVTTADAGA KODA: (hálddahus ovttas evttoheaddjin deavdá dán oasi)
- VIIDODAT: 30 oahppočuoggá
- FÁGA LÁGIDEAPMI: Dákko ferte bidjat seammaládje go eará plánain

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Fága gullá Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjiohppu 1.-7. dássái, bachelor + 1. jahki. Oahppu lea juhkkojuvvon guovtti modulai mat leaba goabbat jagis.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Oppalaš lohkangelbbolašvuohta dahje reálagelbbolašvuohta ja sámegiella. Ohccis galget leat 35 skuvlapoengga ja árvosátni 3 dárogielas ja sámegielas oktii ja matematihkas, dahje vástideaddji gelbbolašvuohta eará riikkain. Sámegiellagáibádus leat juogo 1. dahje 2. giellan sámegiella joatkkaskuvllas, sámegiella lohkanbadjeoahppu dahje sáhhtá maid váldit sámegiella giellageahččaleami ja dan vuodul árvvoštallojuvvot sámegielladuogáš ja sisabeassanvuodđu.

5. OAHPAHUSGIELLA

Sámegiella lea váldooahpahusgiella. Muhtomin sáhhtet logaldallamat dahje eará lágiiduvvot dáro-, suoma-, ruoŋa- dahje engelasgillii. Dulkojuvvo dárbbu ja/dahje vejolašvuođa mielde.

6. SISDOALLU

Matematihkkafágain studeanttat galget ovdánahttit nana fágagelbbolašvuođa ja máhtu fágadidaktihkas, mii leat eaktun buori oahpahussii ja mánáid oahppamii. Sisdoallun lea fágateoriija, fágadidaktihka ja oahppadieđa. Fágadidaktihka čatná oktii dieđafága ja skuvlafága (oahpahusfága) ja suokkarda matematihkkafága iešvuodaid, sisdoaluid ja bargomálliid ja árvvoštallá plánaid ja oahpahusa mánáid oahppama perspektiivvas.

Sámi mánáidbajasgeassin ja oahppanoaidnu ja daid mearkašupmi matematihkkafága oahppamii lea guovddážiis fágas. Giellaovdáneapmi ja sosiála oahppan lea guovddážiis maidái matematihka oahppamis.

Fága sisttisdoallá matematihkkadidaktálaš ja matematihkkafágalaš fáttáid mat leat dehálaččat buohkaide geat galget oahpahit matematihkkafágas 1-7 ceškiin. Studeanta galgá oažžut nanu ja reflekterejeaddji ipmárdusa dan matematihkkii man oahppit galget oahppat ja maid mo dát ovdána dain ceškiin mat čuvvot oahpahuovuogadagas.

7. OAHPPANJOKSOSAT

MÁHTTU

Studeanttas

- lea vuđolaš oahpahangelbbolašvuohta vuodđoskuvlla matematihkas, erenoamažit lohkoipmárdusas ja rehkenastimis, geometriijas ja mihtideamis, lánkemis aritmetihkas algebra:ii, erenoamažit álgooahpahas deattuhuvvo
- lea máhttu algebras, geometriijas, funkšuvnnain, statistihkas, kombinatorihkas ja jáhkehahttivuođas ja nagoda čatnat dán máhtu mánáidskuvlla matematihkka-oahppanjoksosiidda
- máhtá sámi kultuvrra ja oahppanoainnu atnit oahpahusa vuolggasadjin algebras, geometriijas, funkšuvnnain, statistihkas, kombinatorihkas ja jáhkehahttivuođas
- diehtá giela mearkkašumis matematihkkaohppamii
- diehtá dábálaš gulahallan- ja ovtastallanminstariid matematihkkaohpahasas
- diehtá semiohtalaš representašuvdnahámiid mearkkašumi matematihkas, ja makkár čuolmmat leat representašuvdnahámiid molsumiid ektui
- diehtá mii lea vuodđogálga rehkenastit juohke skuvlafágas
- lea diehtu njálmmálaš ovdánbuktimis, lohkamis, čálalaš ovdánbuktimis ja digitála reaidduid atnimis matematihkafágas
- diehtá matematihkafága sisdoalu mánáidgárddis ja nuoraidskuvllas ja sirdimiid mánáidgárddi/skuvlla gaskkas ja gaskadási/nuoraidskuvlla gaskkas
- lea diehtu oahppama teoriiain ja gaskavuodas oahppanoainnuid ja fága- ja diehtooainnu gaskkas
- lea viiddis máhttu metodain matematihkkaohpahasas várás
- lea máhttu matematihka histtorjjálaš ovdáneamis iešguđet kultuvrrain, erenoamažit lohkoohppagiid ja lohkovuogádagaid ektui

GÁLGGAT

Studeanta

- máhtá plánet, čadahit ja árvoštallat matematihkkaohpahasas buot ohppide 1-7 cehkiin fokuseredettiin mánggabealátvuođa ja oahppiaktiivvalašvuođa, vuodđuduvvon dutkamii, teoriiain ja praksisai
- leat buorit praktikkalaš gálggat njálmmálaš ja čálalaš gulahallamii matematihkafágas ja gelbbolašvuohta ovddidit dakkár gálggaid ohppiin
- máhtá matematihkkaterminologiiija sihke sámegillii ja riikka váldogillii (dáro-, suoma-dehe ruođagillii) ja máhtá fága oahpahit sámegillii
- bastá geavahit bargovugiid mat ovddidit ohppiid imaštallama, kreativitehta ja gálgga bargat systemáhtalaččat iskkadeaddji aktivitehtaiguin, vuoduštemiiguin, argumeanttaiguin ja duodaštudaiguin
- máhtá atnit sihke digitála ja eará reaidduid matematihkkaohppama várás, omd. GeoGebra, reketárka, SimCalc, konkretiserenmateriálaid, SmartBoard ja eará
- bastá atnit ja árvoštallat kárteniskosiid ja iešguđetlágan áican- ja árvoštallanvugiid heivehandihte oahpu ohppiid iešguđet dárbbuide, ja diehtá goas galgá eará ásahusaid doarjaga/veahki bivdit

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Fága lágiduvvo geabbilis málle mielde, mii mearkaša ahte oahppanaktivehtat lágiduvvojit sihke neahta bokte ja deaivvademiin. Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddážis. Studeanttat galget iešguđet vugiiguin oahppat.

- logaldallamat
- rehkenastinbádji oahpaheddjiin
- iešheanálaš lohkan ja rehkenastin/matematiseren
- iešheanálaččat hárhjehallat digitála reaidduid atnima
- reflekšuvdnaloggačállin
- DigiGiisá
- hárhjehallan
- joavkobarggut
- fágamáhppa

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Fágamáhppa	Árvoštallojuvo A-F ovdal eksámena	Matematihkkabarggut fáttáid mielde.	- Geometriija	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.
		Biddjojít fágamáhppii go leat dohkkehuvvon.	- Logut ja algebra	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.
			- Mihtideapmi	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.
			- Statistihkka, kombinatorihkka ja jahkeháhttivuohta	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.
			- Funkšuvnnat	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.
Didáktalaš barggut, sáhttet hárhjehallamii čadnon, dahje eará	Vuosttaš jagi čálus (3-5 siiddu)	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.		
	Nuppi jagi čálus (3-5 siiddu)	Dohkkehuvvon/ii dohkkeh.		
Loggat, fága bloggát, eará barggut main lea reflekšuvdnačálus vel	Dása studeanta vállje bargguid main lea oahppan juoidá, čállá reflekšuvnna juohke bargui (1/2-1 s reflekšuvdna)			
Vuosttaš jagi	Geatnegahttojuvvon stuoribuš bargu	matematihkka ja didaktihkka bargu (sáhtta praktihkalaš bargu juogo joavkkus dahje okto, mas vel ovdanbuktin/eksamineren. Barggu soahpat ovttasráđiid fágaoahpaheddjiin)	Árvoštallojuvo A-F	
	Reflekšuvdnačálus	ležas matematihkkaoahppama birra		
Matematihkka-geahččal eapmi		Lágiduvvo nuppi jagi gaskkamuttus	Ceavzán/ii ceavzán	

Okta dain geatnegáhtton bargguin oktan reflekšuvdnaloggain, mas ovdánbohtá studeantta iežas reflekšuvdna das máid son lea oahppan dan barggu olis, biddjojuvvo studeantta **profešuvdnamáhppii**.

10. EKSÁMEN

Árvvoštallanvuogádat mii geavahuvvo lea bustávvaárvosáni A- F, mas A lea buoremus árvosátni, E vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Sáhttet maid geavahuvvot árvosáni Dohkkehuvvon/li dohkkehuvvon dahje Ceavzán/li ceavzán (omd. hárjehallamiid oktavuodas)

Eksámen lea oktagaslaš dahje joavkoeksámen, lágiduvvo 5 beaivvi ruovttueksámenin, čálalaš dahje praktihkalaš boađus mii ovdanbuktojuvvo eksámensemináras. Studeanttat ja fágaoahpaheaddji sohpet eksámena hámi. Eksámen árvvoštallojuvvo A-F, ja das lea 50% deaddu ollislaš fága árvosátnái.

Fágamáhppa árvvoštallojuvvo dohkálaš/ii dohkálaš vuosttaš jagi. Nuppi jagi addo árvosátni A-F, das lea 25% deaddu fága árvosátnái.

Vuosttaš jagi stuoribuš barggu árvvoštallat siskkáldas sensureremiin, árvosátni A-F, 25% deaddu fága árvosátnái.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

li leat

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

